

Haarlem

April 2015

Gemeente Haarlem
Rekenkamercommissie

J. Caffè

2015/135468

Gemeente Haarlem

Doorwerking van Onderzoeksresultaten

Op zoek naar Meerwaarde!?

Op zoek naar Meerwaarde!?

Doorwerking van Aanbevelingen

2015/135468

Rekenkamercommissie Haarlem

Postbus 511

2003 PB Haarlem

023-511 30 38

www.haarlem.nl/bestuur-en-organisatie/commissies/rekenkamercommissie
rekenkamercommissie@haarlem.nl

April 2015

Inhoudsopgave

 Van harte aanbevolen!?	2
 Inleiding	5
 Context	5
 Doelstelling en Vraagstelling	6
 Uitvoering	6
 Bevindingen	7
 Conclusies	11
 Bijlage: Opzet en uitvoering van het onderzoek	13
 Bijlage: Aangenomen moties over het overnemen en uitvoeren van aanbevelingen	16

Van harte aanbevolen!?

Dit rapport beschrijft het onderzoek van de rekenkamercommissie Haarlem naar de doorwerking van aanbevelingen uit rekenkameronderzoek. Met dit onderzoek krijgt de commissie zicht op de opvolging van de afspraken tussen het college en de raad naar aanleiding van rekenkameronderzoek.

De RKC wil een instrument zijn waarmee de raad effectief de invulling van zijn kaderstellende en controlerende taak kan versterken. Uit het evaluatierapport van december 2013 blijkt dat de raad deze ambitie onderschrijft. De mate waarin aanbevelingen van de RKC worden overgenomen en worden vertaald naar de uitvoeringspraktijk vormt een indicatie voor de mate waarin het werk van de RKC een bijdrage levert aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

Het doel van dit onderzoek was na te gaan in hoeverre het college de aanbevelingen die de raad overneemt uitvoert en of de uitvoering heeft geleid tot de gewenste verbetereffecten. De RKC wilde ook weten of de gemeenteraad en het college van B en W de opvolging monitoren.

Vastlegging van bestuurlijke informatie

Tussen mei 2010 – december 2013 werden door de gemeenteraad aangenomen moties, amendementen en toezeggingen als actiepoint in de Beleidsbestuurlijke Planning (BBP) opgenomen.

De inhoudelijke afdoening van een actiepoint werd via een afdoeningsbrief, afdoeningsformulier, B&W-besluit of een raadsvoorstel aan de desbetreffende commissie voorgelegd. Na accordering van de afdoening in de commissievergadering kon het actiepoint in de BBP worden afgesloten. Ook de inhoudelijke afdoening moest in de BBP worden geregistreerd.

Inhoudelijke raadsbesluiten (waaronder overgenomen aanbevelingen uit (RKC) onderzoek) werden niet geregistreerd in de Beleids-bestuurlijke Planning (BBP). In het BBP-systeem werden de toezeggingen van het college vastgelegd voor zover het afspraken m.b.t. informatievoorziening (tussentijdse) terugkoppeling en rapportage betrof. Bij inhoudelijke raadsbesluiten werd er vanuit gegaan dat deze conform raadsbesluit door het college werden uitgevoerd.

In januari 2014 is de gemeente overgegaan op Verseon. Aan het begin van 2014 zijn alle openstaande actiepunten uit de BBP overgezet naar Verseon. Sindsdien worden in Verseon alle schriftelijke vragen, moties, amendementen en toezeggingen geregistreerd als bestuurlijke agendazaak (Baz).

Evenals eerder in de BBP, wordt de afdoening van een Baz inhoudelijk in de commissie of raad besproken. Na accordering van de afdoening in de commissievergadering kan de Baz in Verseon worden afgesloten. Ook de inhoudelijke afdoening moet in Verseon worden geregistreerd.

Sinds begin 2015 zijn de producten van de rekenkamercommissie in Verseon ondergebracht in de categorie Baz. Het RKC-rapport doorloopt nu hetzelfde proces als een schriftelijke vraag, met als verschil dat in de planning de afhandelingstermijn drie weken bedraagt.

Een door de raad overgenomen aanbeveling is in de nieuwe werkwijze administratief vergelijkbaar met een toezegging / raadsbesluit. De opvolging van de aanbeveling door het college binnen de overeengekomen termijn zal worden vastgelegd in het systeem.

De hierboven beschreven nieuwe werkwijze wordt medio 2015 operationeel.

Conclusie

De RKC concludeert in dit onderzoek dat in Haarlem aanbevelingen van de RKC vrijwel altijd worden overgenomen door de gemeenteraad en het college van B en W.

Het onderzoek toont echter ook aan dat overgenomen aanbevelingen in de praktijk beperkte doorwerking hebben.

Doorwerking van onderzoek

De primaire oorzaken zijn:

- 1) De procedure voor commissiebehandeling
- 2) Weinig afspraken over concrete invulling. Hoewel aanbevelingen worden onderschreven en overgenomen, is er soms weinig zichtbaar van een concrete uitwerking in bijstelling van de inhoud of uitvoering van beleid. Positieve uitzonderingen zijn de rapporten grondexploitatie en Arbeidsmarktbeleid.
- 3) Nauwelijks afspraken over de termijn waarbinnen een verbeteractie zal worden afgerond en teruggekoppeld. Terwijl enerzijds in de bestuurlijke reactie het college de aanbevelingen onderschrijft, lijkt er anderzijds een bepaalde houding van vrijblijvendheid te zijn tegenover daadwerkelijke invulling van door de raad overgenomen aanbevelingen. Er zijn ook aanbevelingen die niet (geheel) worden uitgevoerd, zonder nader overleg met de gemeenteraad. Voorbeelden zijn de aanbeveling bovenwijkse voorzieningen (onderzoek Grondexploitatie) en de Arbeidsmarktnieuwsbrief (rapport Arbeidsmarktbeleid)
- 4) Het ontbreken van een monitoringsysteem. In de praktijk is er met name over de beleidsmatige rapporten geen expliciete verantwoording door het college over de realisatie van de aanbevelingen. Voor de rapporten over de jaarstukken is de raad in 2012 – 2014 het overzicht voortgang aanbevelingen aangeboden.

Aanbevelingen

Op basis van de conclusies formuleert de RKC onderstaande aanbevelingen:

Voor de rekenkamercommissie

1. Formuleer aanbevelingen concreet en benoem aan wie de aanbeveling is gericht. Kies bewust voor de mate van concreetheid die past bij het doel van de aanbeveling: gedachtenvorming of uitvoering. Geef, voor zover mogelijk, aan waar aanbevelingen aansluiten op lopende beleidstrajecten
2. Zorg voor inbedding in het planningssysteem door rapporten in de geschikte procedure aan te bieden. De RKC zal alert zijn op de juiste agendering in de commissie (besprekstuk of adviesstuk) en waar van toepassing het vaststellen van raadsbesluiten.
3. Attendeer de raad op eerder geformuleerde aanbevelingen. Het is aan de raad en aan de RKC actief de beleidsontwikkeling te monitoren en het collectieve geheugen van de raad in stand te houden.

Voor de gemeenteraad

1. Geef in het debat expliciet aan welke aanbevelingen de raad uitgevoerd wil zien. Vraag van het college een concreet plan van aanpak als onderdeel van de bestuurlijke reactie. De raad kan aansluiten bij een voor het college hem bekende werkwijze: Er is namelijk, in het 'Protocol 213a-onderzoek gemeente Haarlem' de volgende interne procedure beschreven: *'Procedureel is bepaald, dat indien het DT het auditrapport vaststelt, betreffende (hoofd)afdelingsmanager de opdracht krijgt om een verbeterplan op te stellen. (...) Het verbeterplan dient te bestaan uit verbeteracties, die specifiek, meetbaar, acceptabel, resultaatgericht en tijdgebonden (kortom SMART) zijn geformuleerd.'*
2. Maak met het college duidelijke afspraken over de inhoudelijke terugkoppeling. Als rapporten en aanbevelingen van de RKC worden verwerkt in het documentsysteem op de manier zoals eerder beschreven, dan rapporteert het college hierover via de actielijst per commissie. Het is

- dan aan de raad om de uitvoering inhoudelijk te beoordelen, zodat pas na instemming door de raad aanbevelingen kunnen worden verwijderd uit het overzicht.
3. Monitor de uitvoering van (inhoudelijke) raadsbesluiten. Het feit dat inhoudelijke raadsbesluiten vallen tussen wal en schip (kunnen) vallen geldt waarschijnlijk breder dan de aanbevelingen van de RKC: dit kan van toepassing zijn op andere inhoudelijke raadsbesluiten en toezeggingen.

Inleiding

De gemeente Haarlem heeft sinds 2002 een rekenkamercommissie. De RKC wil een effectief instrument zijn waarmee de raad de invulling van zijn kaderstellende en controlerende taak versterkt. Een blijvend aandachtspunt voor de raad en de RKC is daarom de doorwerking van rekenkameronderzoek.

Er zijn meerdere manieren waarop een onderzoek doorwerking (impact) kan hebben. In de literatuur zijn er verschillende beschrijvingen hiervan. De meest voorkomende indeling is:

- Conceptuele doorwerking: door het rekenkameronderzoek zijn de mening, het kritisch vermogen en de kennis bij de raad toegenomen;
- Agenderende doorwerking: door het rekenkameronderzoek is de raad zich bewust geworden van het belang van het thema waardoor het onderwerp een plek krijgt op de politieke agenda;
- Instrumentele doorwerking: het rekenkameronderzoek heeft geleid tot aanpassingen van beleid en/of organisatie.

Doorwerking heeft dus een meervoudig karakter. Een belangrijke (hoewel niet de enige) indicator voor doorwerking is de opvolging van aanbevelingen. De RKC geeft in haar rapporten aanbevelingen voor aanpassing van uitvoering van beleid en/of organisatie, maar ook aanbevelingen die te maken hebben met de kwaliteit van meningsvorming en het debat tussen de raad en het college.

Context

De RKC richt de aanbevelingen in haar rapporten meestal aan de raad; soms aan het college, incidenteel aan de griffie of de ambtelijke organisatie. Deze laatste zijn een factor van belang, want de raad heeft bij veruit de meeste aanbevelingen het college en de ambtelijke organisatie nodig voor de uitvoering van de aanbevelingen.

In januari 2014 heeft de RKC een interne evaluatie laten uitvoeren. Hieruit bleek dat er onvoldoende inzicht is in de huidige omgang met aanbevelingen uit (rekenkamer)-rapporten. Als een rode draad liep door de evaluatie het aandachtspunt dat de doorwerking mogelijk te weinig aandacht krijgt.

Het is primair de verantwoordelijkheid van de raad om aan het college terugkoppeling te vragen over de voortgang in het realiseren van de toegezegde verbeteringen. De RKC hanteert hiervoor het onderstaande schema:

 Doelstelling en Vraagstelling

De RKC heeft in 2012 en 2014 zelf opvolgingsonderzoek uitgevoerd. Het doel van het opvolgingsonderzoek door de RKC is:

- Inzicht in de mate waarin de aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn overgenomen door de raad en de manier waarop het college de overgenomen aanbevelingen heeft uitgevoerd;
- Inzicht in de manier waarop de raad de uitvoering van aanbevelingen monitort;
- Inzicht in de kwaliteit en bruikbaarheid van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie. De RKC kan hiermee de kwaliteit van de eigen rapportages en aanbevelingen evalueren.

De doelstelling is uitgewerkt in onderstaande centrale vraag en deelaspecten:

In hoeverre zijn de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft uitgevoerd door het college, wordt dit gemonitord door de raad en heeft de gemeente hiermee de verbeteringen gerealiseerd waarop deze aanbevelingen gericht?

De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in vier deelaspecten

1. Hoe en in welke mate de aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn overgenomen;
2. In welke mate de overgenomen aanbevelingen door het college van B en W zijn uitgevoerd en wat de oorzaken zijn van het niet of onvoldoende uitvoeren;
3. Monitoring door het college en de raad;
4. De effectiviteit van de uitgevoerde aanbevelingen.

 Uitvoering

Dit rapport beschrijft de resultaten van twee nazorgonderzoeken:

In 2012 heeft de RKC de opvolging beoordeeld van de aanbevelingen uit de volgende onderzoeken:

1. Beheersing Grote projecten (2004) / Opvolging Grote Projecten (2007)
2. Vernieuwing van Wijkvernieuwing (2010)
3. Stadion Oostpoort. Een gepasseerd stadion (2010)
4. Achterstallig onderhoud (2005)/ Opvolging Achterstallig onderhoud (2009)
5. Prestatieplannen gesubsidieerde instellingen (2003)/ Opvolging Prestatieplannen (2007)
6. Waar voor je gemeenschapsgeld? (2009)

In 2014 heeft de RKC de opvolging beoordeeld van de aanbevelingen uit de volgende onderzoeken:

1. Wmo voorzieningen (nov. 2013)
2. Grondexploitatie (maart 2013)
3. Arbeidsmarktbeleid (september 2013)
4. Blinde Vlekken (Jaarstukken 2010)
5. Bewaakt de Dijken (Jaarstukken 211)
6. Werk in Uitvoering (Jaarstukken 2012)

De aanpak en uitvoering zijn beschreven in de bijlage.

 Bevindingen**Hoe en in welke mate de aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn overgenomen****‘Het rapport is voldoende besproken’.**

De publicatieprocedure voor RKC-rapporten is zodanig ingericht dat het bestuurlijk wederhoor plaatsvindt na de publicatie van het rapport. De rapporten worden als ingekomen stuk in de raad geagendeerd en in de raadsvergadering ter behandeling doorverwezen naar de desbetreffende raadscommissie.

RKC rapporten worden in de commissievergadering standaard ter bespreking geagendeerd. In de raadscommissie worden de conclusies en aanbevelingen en de collegereactie inhoudelijk besproken. Deze bespreking wordt veelal niet afgerond met een formele afspraak tussen de wethouder en de commissie. RKC-rapporten worden door deze werkwijze niet vaak inhoudelijk besproken in de gemeenteraad waardoor de opvolging van de aanbevelingen niet wordt vastgelegd in een raadsbesluit, motie of anderszins.

‘Het college is blij met het rapport en neemt de aanbevelingen over.’

Aanbevelingen worden meestal bijna volledig door de raad en het college onderschreven, er is bijna geen rapport te benoemen waarbij het college expliciet de aanbevelingen niet overneemt. In de commissiebehandeling worden vooral de conclusies op hoofdlijnen besproken. Het gebeurt zelden dat de raadsleden expliciet ingaan op de aanbevelingen, mede omdat het college aangeeft de aanbevelingen over te nemen.

Er is daardoor nauwelijks inhoudelijke discussie tussen de gemeenteraad en het college van B en W over de aanbevelingen. Die discussie ontstond bijvoorbeeld wel bij het onderzoek naar prestatiecontracten desbetreffende rapport omdat het college van B en W in de bestuurlijke reactie aangaf enkele aanbevelingen niet over te nemen.

De aanbevelingen van de RKC zijn in algemene bewoordingen geformuleerd en impliciet maar niet specifiek geadresseerd aan de raad of aan het college. Daarbij zijn de aanbevelingen doorgaans abstract van aard. Door de aanbevelingen niet concreet (SMART) te formuleren wil de RKC ruimte laten voor de raad om samen met het college een afweging te maken over de beste invulling van een aanbeveling. Het blijkt echter dat dit niet optimaal het inhoudelijk debat in de raad ondersteunt.

‘De aanbevelingen passen in de lopende ontwikkelingen’

De collegereactie wordt opgesteld door de verantwoordelijke beleidsambtenaren en met de wethouder afgestemd in het inhoudelijk stafoverleg. In de collegereactie spreekt het college meestal waardering uit voor het onderzoek, waarna wordt aangegeven dat de aanbevelingen worden overgenomen. De bewoordingen die het college daarvoor gebruikt zijn vooral *‘sluit aan bij’*, *‘er is al veel aandacht voor’*, *‘zijn we al mee bezig’*, *‘nemen we mee in’*.

De RKC constateert dat de collegereactie op de aanbevelingen regelmatig een toelichting is op het standpunt van het college, zonder dat er een concrete actie wordt aangekondigd.

In welke mate de overgenomen aanbevelingen door het college van B en W zijn uitgevoerd en wat de oorzaken zijn van het niet of onvoldoende uitvoeren
--

‘De vernieuwing is in gang gezet. De aanbevelingen krijgen daarin via voortschrijdend inzicht vorm.’

Het college geeft in alle gevallen aan dat na de raadsbehandeling de aanbevelingen van de RKC in uitvoering worden genomen. De RKC merkt op dat dit in de regel niet wordt vastgelegd in een plan van aanpak. Hierdoor wordt niet duidelijk welke aanbeveling op welke wijze in uitvoering wordt genomen en welke termijn het college hiervoor nastreeft.

Positieve uitzonderingen zijn het opvolgingsonderzoek Achterstallig Onderhoud, waarbij de raad expliciet om een concreet uitvoeringsprogramma heeft gevraagd en het onderzoek Grote Projecten, waarbij de raad hierover een motie heeft aangenomen en het college conform die motie twee voortgangsrapportages heeft ingediend. De resterende openstaande aanbevelingen zijn daarna echter niet herleidbaar opgevolgd.

De RKC constateert onduidelijkheid over de opvolging van aanbevelingen die de raad wel heeft overgenomen en het college niet.

De rekenkamercommissie doet in haar rapport over de jaarstukken 2013 ‘Wankel evenwicht’ zeven aanbevelingen. Bij de behandeling van de jaarstukken 2013 heeft de gemeenteraad de Motie ‘Overnemen aanbevelingen’ (2014227990) aangenomen. De motie ‘Overnemen aanbevelingen’ (2014227990) is in Verseon als baz geregistreerd. De raad roept in de motie het college op om alle aanbevelingen van de Rekenkamercommissie over te nemen en om in overleg met de RKC tot invulling en uitvoering van de aanbevelingen over te gaan.

Uit het voortgangsoverzicht in de bestuursrapportage 2014-2 blijkt dat het college vijf van de zeven aanbevelingen in uitvoering heeft.

Redenerend vanuit de inhoud van de motie is het verbazingwekkend dat het college in het meest recente overzicht (bestuursrapportage 2014-2) bij twee van de zeven aanbevelingen aangeeft dat ten aanzien van die aanbevelingen er geen actie wordt ondernomen aangezien het college de aanbeveling niet overneemt.

De opvolging van aanbevelingen wordt ondersteund als de publicatie van het rapport is afgestemd op de agenda voor beleidsontwikkeling.

Omdat de publicatie van de rapporten over grondexploitatie en arbeidsmarktontwikkeling hierop was afgestemd konden een aantal aanbevelingen worden verwerkt in de herziene nota grondbeleid en de geactualiseerde arbeidsmarktagenda

De RKC merkt ook op dat over toegezegde acties die niet worden uitgevoerd er geen terugkoppeling naar de raad is geconstateerd.

Voor het rapport grondexploitaties, aanbeveling m.b.t. een nota bovenwijkse voorzieningen zegde het college het volgende toe: “Wij zullen de mogelijkheden van een Nota bovenwijkse voorzieningen laten uitwerken en deze aan de raad voor te leggen”. Deze aanbeveling is (nog) niet uitgevoerd: de nota is niet aan de raad aangeboden.

Voor het onderzoek arbeidsmarktbeleid heeft het college aangegeven de arbeidsmarktagenda als actieplan te zien en de raad door middel van het versturen van een arbeidsmarktbrief twee keer per jaar op de hoogte te stellen van de voortgang van de projecten ter versterking van de arbeidsmarkt. Deze toezegging is (nog) niet opgevolgd: in 2014 is er geen arbeidsmarktbrief aan de raad vertstuurd.

De rapportage door het college en de monitoring door de raad
--

Het is de verantwoordelijkheid van het college om de raad periodiek voortgangsinformatie te verschaffen waarmee de raad in staat is de opvolging van aanbevelingen te monitoren.

Het systeem

Tussen mei 2010 – december 2013 werden de aangenomen moties, amendementen en toezeggingen als actiepunt in de Beleidsbestuurlijke Planning (BBP) opgenomen. De inhoudelijke afdoening van een actiepunt werd via een afdoeningsbrief, afdoeningsformulier, B&W-besluit of een raadsvoorstel aan de desbetreffende commissie voorgelegd. Na accordering van de afdoening in de commissievergadering kon het actiepunt in de BBP worden afgesloten. Ook de inhoudelijke afdoening moest in de BBP worden geregistreerd.

In januari 2014 is de gemeente overgegaan op Verseon. Aan het begin van 2014 zijn alle openstaande actiepunten uit de BBP overgezet naar Verseon. Sindsdien worden in Verseon alle schriftelijke vragen, moties, amendementen en toezeggingen geregistreerd als bestuurlijke agendazaak (Baz). Evenals eerder in de BBP, wordt de afdoening van een Baz inhoudelijk in de commissie of raad besproken. Na accordering van de afdoening in de commissievergadering kan de Baz in Verseon worden afgesloten. Ook de inhoudelijke afdoening moet in Verseon worden geregistreerd.

Sinds maart 2015 zijn de producten van de rekenkamercommissie in Verseon ondergebracht bij de Baz. Het RKC-rapport doorloopt nu hetzelfde proces als een schriftelijke vraag, met als verschil dat in de planning de afhandelingstermijn 3 weken bedraagt. Een door de raad overgenomen aanbeveling is in de nieuwe werkwijze administratief vergelijkbaar met een toezegging / raadsbesluit. De opvolging van de aanbeveling door het college binnen de overeengekomen termijn wordt vastgelegd in het systeem.

Uitvoering

Uit het onderzoek komt naar voren dat de organisatie ervanuit gaat dat periodieke terugkoppeling in principe niet zinvol is, omdat meestal de aanbevelingen van de RKC verweven worden in reeds in gang gezette ontwikkelingen en daarmee niet langer als individuele acties te onderscheiden zijn. De RKC merkt op dat uit de Evaluatie rekenkamerfunctie (2014) en uit de raadsmarkten RKC (2013 en 2014) naar voren is gekomen dat de gemeenteraad behoefte heeft aan meer inzicht in de stand van zaken van uitvoering van aanbevelingen. Hetzelfde beeld komt naar voren uit de ingediende en de aangenomen moties hierover (zie bijlage)

De RKC merkt ook op dat over toegezegde acties die niet worden uitgevoerd er geen terugkoppeling naar de raad is geconstateerd.

Voor het rapport grondexploitaties, aanbeveling m.b.t. een nota bovenwijkse voorzieningen zegde het college het volgende toe: “Wij zullen de mogelijkheden van een Nota bovenwijkse voorzieningen laten uitwerken en deze aan de raad voor te leggen”. Hiervan is zonder nadere afstemming met de raad afgezien.

Voor het onderzoek arbeidsmarktbeleid heeft het college aangegeven de arbeidsmarktagenda als actieplan te zien en de raad door middel van het versturen van een arbeidsmarktbrief twee keer per jaar op de hoogte te stellen van de voortgang van de projecten ter versterking van de arbeidsmarkt. Hiervan is zonder nadere afstemming met de raad afgezien.

De effectiviteit van de opgevolgde aanbevelingen
--

Door de huidige werkwijze kon de RKC geen conclusies trekken over de effectiviteit van opgevolgde aanbevelingen. In een vervolgonderzoek zal de rekenkamercommissie hieraan meer aandacht geven.

 Conclusies

In dit hoofdstuk presenteert de RKC de conclusies op basis van een analyse van de bevindingen

De RKC beantwoordt als volgt de centrale onderzoeksvraag

In hoeverre zijn de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft uitgevoerd door het college, wordt dit gemonitord door de raad en heeft de gemeente hiermee de verbeteringen gerealiseerd waarop deze aanbevelingen waren gericht?

Op basis van het onderzoek is de conclusie van de RKC dat vrijwel alle aanbevelingen door de raad en het college overgenomen worden. Het college geeft aan dat deze aanbevelingen grotendeels zijn uitgevoerd, maar dit is niet eenduidig vast te stellen. De bespreking van rapportages van de RKC resulteert meestal in een collegereactie waarin het college aangeeft de aanbevelingen (deels) over te nemen. De bespreking wordt echter niet afgerond met een concreet actieplan. Hierdoor is de uitvoering niet herleidbaar.

Uit het onderzoek blijkt dat er door het college geen expliciete verantwoording plaatsvindt over de realisatie van aanbevelingen.

De controle van de raad op de doorwerking van aanbevelingen is hierdoor beperkt.

Ook de RKC heeft hierdoor onvoldoende informatie om een uitspraak te kunnen doen over de effectiviteit van de aanbevelingen.

Wmo – voorzieningen (november 2013)

In het rapport over de Wmo voorzieningen benoemt de RKC in totaal zevenentwintig (sub)aanbevelingen.

Van een viertal aanbevelingen geeft het college in haar reactie aan dat het aandachtspunt (deels) in uitvoering is. Bij een viertal aanbevelingen plaatst het college kanttekeningen c.q. onderschrijft het college niet. De aanbevelingen ten aanzien van innovatie bij hulp bij het huishouden en de toekomstbestendigheid van deze ondersteuning (onderdeel 1f) zal het college meenemen in de uitwerking van de nieuwe Wmo 2015.

De overige aanbevelingen worden in de collegereactie niet inhoudelijke besproken.

De RKC heeft in dit specifieke onderzoek weinig handvatten om de doorwerking van de aanbevelingen na te gaan. De RKC zal eventueel in een onderzoek naar de nieuwe uitvoering van de Wmo - in het kader van de decentralisaties – nagaan of in nieuwe inrichtingsprincipes ook rekening is gehouden met de intenties van de aanbevelingen in dit rapport.

Grondexploitatie (februari 2013)

In het rapport ‘Grondexploitatie in Beeld’ benoemt de rekenkamercommissie aanbevelingen ten aanzien van kaderstelling (drie aanbevelingen), ten aanzien van informatievoorziening (zes aanbevelingen) en ten aanzien van risicobeheersing (vijf aanbevelingen).

Het onderzoek is tegelijk met de herziening van de Nota Grondbeleid besproken.

De aanbevelingen over kaderstelling en informatievoorziening zijn door het college overgenomen in de geactualiseerde nota grondbeleid of worden opgenomen in de geplande aanpassing van het MPG per 2014.

Voor de aanbeveling over bovenwijkse voorzieningen geeft het college aan dat zij de mogelijkheden van een Nota bovenwijkse voorzieningen zal laten uitwerken en deze aan de raad voor zal leggen.

Deze aanbeveling is (nog) niet uitgevoerd.

Doorwerking van onderzoek

De aanbeveling voor de Nota bovenwijkse voorzieningen is (nog) niet uitgevoerd.

De RKC zal eventueel op een later tijdstip in een nazorgonderzoek op het MPG toetsen of de overige aanbevelingen conform de intentie van de raad en de RKC zijn uitgevoerd.

Arbeidsmarktbeleid (september 2013)

In het rapport ‘Het draait om samenspel’ zijn er zes aanbevelingen opgenomen. Het college is in de collegereactie individueel ingegaan op aanbeveling nr. 3: de aanbeveling van de RKC om de arbeidsmarktgegevens in de economische monitor op de website van de gemeente te clusteren neemt het college over.’ Prestatie- en effectindicatoren over de arbeidsmarkt (aanbeveling nr. 5) zullen worden opgenomen in de programmabegroting.

Het onderzoek is tegelijk met de herziening van de Arbeidsmarktagenda besproken, waarbij het college de raad heeft toegezegd de aanbevelingen uit het RKC-rapport te verwerken in de definitieve arbeidsmarktagenda.

Het college heeft aangegeven de arbeidsmarktagenda als actieplan te zien en de raad door middel van het versturen van een arbeidsmarktbrief twee keer per jaar op de hoogte te stellen van de voortgang van de projecten ter versterking van de arbeidsmarkt.

In de programmabegroting zijn prestatie-indicatoren over de arbeidsmarkt opgenomen. De uitwerking van de overige aanbevelingen is door de RKC deels terug te vinden in de definitieve

Arbeidsmarktagenda 2014-2016 die in maart 2014 door de raad is vastgesteld. De arbeidsmarktbrief is sinds de vaststelling van de arbeidsmarktagenda niet verstuurd.

De Jaarstukken

De rekenkamercommissie geeft in haar rapport over de jaarstukken 2010 ‘Blinde Vlekken’ zeven aanbevelingen voor verbetering van de financiële verantwoording en over indicatoren. Het rapport over de jaarstukken 2011 ‘Werk in uitvoering’ bevat zes aanbevelingen, voornamelijk gericht op verbetering van budgetbeheer en bedrijfsvoering. Het rapport over de jaarstukken 2012 ‘Bewaakt de dijken’ benoemt zeven aanbevelingen.

Bij de behandeling van de jaarstukken 2010 (juni 2011) heeft de gemeenteraad de motie ‘Aan de slag met aanbevelingen’ aangenomen. In deze motie roept de raad het college op om in het gemeentelijke jaarverslag een overzicht op te nemen met de stand van zaken ten aanzien van de uitvoering van aanbevelingen van de accountant en de RKC. Het college gaat in de reactie op de bestuurlijke reactie niet altijd in op de individuele aanbevelingen, waardoor het onduidelijk is of het college met het onderschrijven van conclusies en aanbevelingen, ook aangeeft deze over te nemen.

Het college heeft de afgelopen jaren een overzicht over de ‘Voortgang aanbevelingen accountant en rekenkamercommissie’ opgenomen in de tweede bestuursrapportage van 2012, respectievelijk 2013 en 2014. Ondanks dit overzicht is het niet eenvoudig de effectiviteit vast te stellen, omdat onduidelijk blijft hoe een aanbeveling is precies ingevuld in de praktijk.

Bijlage: Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de doorwerking van de aanbevelingen van een selectie van de in de afgelopen jaren door de RKC uitgevoerde onderzoeken. Om de te onderzoeken aanbevelingen te selecteren hanteert de RKC het criterium dat binnen 1 jaar na de raadsbehandeling van een rapport de uitvoering van de aanbevelingen afgerond dient te zijn en dat het college eventuele afwijkingen aan de raad meldt. Dit is een wat de RKC betreft redelijke aanname: tussen raad en college is over de opvolging van aanbevelingen geen termijn vastgelegd. Tegelijk gaat de RKC ervan uit dat een aanbeveling een houdbaarheidstermijn van maximaal vier jaar heeft. Immers, de ambtelijke organisatie ontwikkelt zich, evenals het landelijk beleid. Ook de gemeentelijke kaders zijn bij het wisselen van de samenstelling van college en raad onderhevig aan verandering. De RKC doet dus opvolgingsonderzoek minimaal 1 jaar en maximaal drie jaar nadat de aanbevelingen zijn overgenomen. Dit rapport bundelt de onderzoeksresultaten van twee onderzoeken.

Stap 1 Selectie van onderzoeksrapporten

In 2012 heeft de RKC de opvolging beoordeeld van de aanbevelingen uit de volgende onderzoeken:

7. Beheersing Grote projecten (2004) / Opvolging Grote Projecten (2007)
8. Vernieuwing van Wijkvernieuwing (2010)
9. Stadion Oostpoort. Een gepasseerd stadion (2010)
10. Achterstallig onderhoud (2005)/ Opvolging Achterstallig onderhoud (2009)
11. Prestatieplannen gesubsidieerde instellingen (2003)/ Opvolging Prestatieplannen (2007)
12. Waar voor je gemeenschapsgeld? (2009)

In 2014 heeft de RKC de opvolging beoordeeld van de aanbevelingen uit de volgende onderzoeken:

7. Wmo voorzieningen (nov. 2013)
8. Grondexploitatie (maart 2013)
9. Arbeidsmarktbeleid (september 2013)
10. Blinde Vlekken (Jaarstukken 2010)
11. Bewaakt de Dijken (Jaarstukken 211)
12. Werk in Uitvoering (Jaarstukken 2012)

Stap 2 Inventarisatie van aanbevelingen en maatregelen

Per onderzoek heeft de RKC op basis van:

- het onderzoeksrapport en eventueel raadsbesluit;
- het verslag van de behandeling van het onderzoek in de raadscommissie en raad;
- de collegereactie;

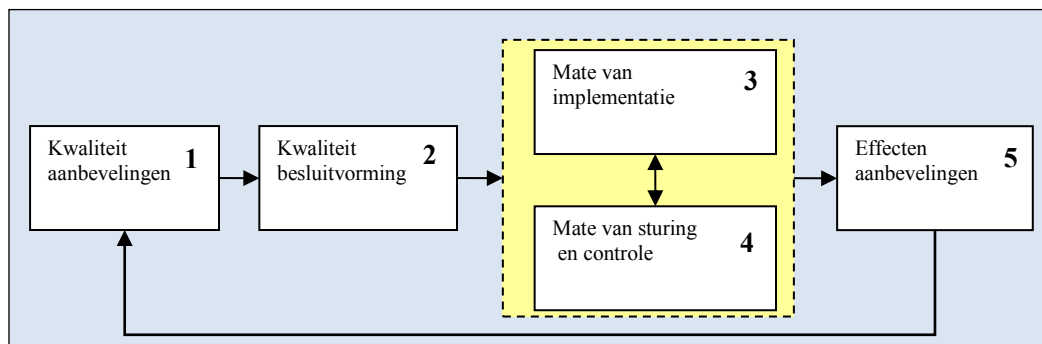
een overzicht gemaakt van de overgenomen aanbevelingen en de toegezegde verbeteracties.

Hiernaast heeft de RKC bij de griffie (in 2012) en de wethouder bedrijfsvoering c.q. gemeentesecretaris (2014) nagevraagd hoe omgegaan wordt met opvolging van aanbevelingen en afspraken die gemaakt worden tijdens commissievergaderingen.

Tenslotte heeft de RKC de bevindingen ten aanzien van de onderzoeken Arbeidsmarktbeleid en Grondexploitatie voorgelegd aan de desbetreffende afdelingsmanager.

Het toetsingskader

De RKC is in de uitvoering van het tweede deelonderzoek ondersteund door de B&A-adviesgroep. Daarbij is gebruik gemaakt van een gecombineerd toetsingskader, zoals hieronder is weergegeven.

Deelvraag	Norm	Bronnen
<i>Kwaliteit van de Aanbevelingen</i>		
Welke aanbevelingen heeft de Rekenkamercommissie gedaan en zijn deze voldoende specifiek, concreet en realistisch?	- De aanbevelingen zijn voldoende specifiek, concreet en realistisch en sluiten aan op het uitgevoerde onderzoek - Er wordt helder omschreven wat er moet gebeuren, wie het moet doen en wanneer	De geselecteerde onderzoeksrapporten (Rekenkamercommissie)
<i>Kwaliteit van de besluitvorming</i>		
In welke mate heeft discussie en besluitvorming over de aanbevelingen plaatsgehad?	- Er is sprake van politiek en bestuurlijk gewicht of commitment voor de aanbevelingen - Feitelijke onjuistheden worden benoemd - De conclusies worden herkend; - De aanbevelingen worden door het college overgenomen; - De aanbevelingen worden bij een portefeuillehouder belegd. - Er is waardering voor het onderzoek	Per onderzoek: - Aanbiedingsbrieven (Rekenkamercommissie, B&W) - Reactie, voorstellen en besluiten (B&W) (Commissie)voorstellen, besluiten en notulen (Raad) - Interviews (Raadsleden, Collegeleden, secretaris, griffier)
<i>Mate van implementatie van de aanbevelingen</i>		
Zijn de overgenomen aanbevelingen omgezet door het College in uitvoerbare maatregelen en worden deze geïmplementeerd?	De overgenomen aanbevelingen zijn omgezet in uitvoerbare maatregelen en beleidsplannen, die vervolgens zijn uitgevoerd. De uitvoering geschiedt op 4 niveaus: - In de formele structuur - In de cultuur - In de praktijk - In alle toekomstige situaties	Per onderzoek - Plannen van aanpak (B&W, ambtelijk) - Startdocumenten (B&W, ambtelijk) - Beleidsplannen (B&W, ambtelijk) - Interviews (Collegeleden, secretaris, ambtenaren)
<i>Mate van sturing en controle</i>		
In welke mate vindt informatie-uitwisseling en sturing plaats met betrekking tot de uitvoering van de	De Raad heeft zicht op de resultaten en stuurt zo nodig bij. De raad volgt de implementatie ad hoc	Per onderzoek - Memo's (B&W, ambtelijk) (Voortgangs)rapportages

Doorwerking van onderzoek

Deelvraag	Norm	Bronnen
aanbevelingen?	- Er is een systeem om de uitvoering van maatregelen te volgen - Monitoring van maatregelen is een vast onderdeel van commissievergaderingen	(B&W, ambtelijk) - Raadsstukken, vragen en notulen (Raad) - Interviews (raadsleden, collegeleden, secretaris, griffier)
<i>Effecten van de aanbevelingen</i>		
Wat zijn de effecten van de geïmplementeerde aanbevelingen?	De aanbevelingen dragen bij aan feitelijke veranderingen in de gewenste richting. - Maatregelen worden daadwerkelijk uitgevoerd; - Maatregelen hebben effect - Maatregelen leiden tot de gewenste outcome	Per onderzoek (Voortgangs)rapportages (B&W, ambtelijk) - Raadsstukken, vragen en notulen (Raad) - Interviews (Raadsleden, Collegeleden, secretaris, griffier, ambtenaren) - Evaluatieonderzoeken

Bron: B&A Adviesgroep, Den Haag.

Aanvullende criteria RKC Haarlem voor zover niet opgenomen in het normenkader van B&A.

- De raad heeft de aanbevelingen expliciet onderschreven;
- De raad heeft een concrete opdracht aan het college geformuleerd of een concrete afspraak met het college gemaakt of een concrete toezegging van het college verkregen;
- De raad heeft de uitvoering van de afspraak aantoonbaar gecontroleerd of heeft dit georganiseerd bij de griffie, het Presidium of de raadscommissie;
- Het college heeft het raadsbesluit of de overgenomen aanbevelingen geconcretiseerd in een plan van aanpak voor de ambtelijke organisatie;
- Het college heeft de raad voorzien van voldoende relevante en tijdige informatie over de voortgang van de uitvoering;
- Het college heeft met de raad overlegd over aanbevelingen die niet uitvoerbaar bleken;
- De aanbevelingen zijn herleidbaar verwerkt in beleidsmaatregelen.

Bijlage: Aangenomen moties over het overnemen en uitvoeren van aanbevelingen**Motie 'Aan de slag met aanbevelingen'**

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 1 juni 2011;

Constateernde dat:

- Zowel de accountant als de Rekenkamercommissie (RKC), al dan niet verwoord in een zogenaamde Managementletter, verschillende kanttekeningen en aanbevelingen formuleren bij de Jaarrekening en het Jaarverslag;
- Zowel de accountant als de RC sommige aanbevelingen bij de Jaarrekening jaren achter elkaar moeten doen, zonder dat er in de tussentijd veel mee gebeurt;

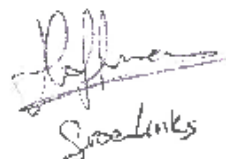
Overwegende dat:

- Het College gesicht wordt werk te maken van deze kanttekeningen en aanbevelingen;
- De raad strakker wil toezien op uitvoering van de aanbevelingen van de accountant en de RKC;
- Een systematische terugkoppeling van de follow up van de aanbevelingen door het College hiervoor onontbeerlijk is;
- Terugkoppeling op dit moment enkel gebeurt in de Bestuursrapportages, waardoor debat over oude aanbevelingen en de aanbevelingen bij een nieuwe Jaarrekening op verschillende momenten plaatsvindt;

Verzoekt het College van B&W:

- Voortaan in het jaarverslag een overzicht op te nemen met aanbevelingen van de accountant en RKC over voorgaande jaarverslagen en jaarrekeningen;
- In dit overzicht aan te geven wat er sindsdien met die aanbevelingen is gedaan;

En gaat over tot de orde van de dag.

10.2

Motie: 'Overnemen aanbevelingen'

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 12 juni 2014, in beraadslaging over 'de jaarstukken 2013';

Constaterende dat,

- De accountant in het accountantsverslag 2013 'Samen stappen gezet' op pagina 4 de belangrijkste kernboodschappen heeft geformuleerd;
- De accountant hierbij onder punt 5 (MPG) en punt 9 (verhuurtoelagen) twee aanbevelingen doet;
- De Rekenkamercommissie (RKC) onderzoek heeft gedaan naar de jaarstukken 2013 (jaarverslag en jaarrekening) en naar aanleiding daarvan het verslag 'Wankel Evenwicht' heeft aangeboden aan de raad;
- De RKC 7 aanbevelingen doet aan het college met de vraag deze op te nemen in een plan van aanpak en over de opvolging verslag te doen in de Bestuursrapportages van 2014;

Overwegende dat,

- Het college aangeeft dat 'de conclusies van de RKC op hoofdlijnen worden herkend';
- Het voor de raad niet duidelijk is geworden wat de reactie van het college nu concreet inhoudt en welke activiteiten ingezet zullen worden;

Besluit: alle aanbevelingen van de accountant en de RKC over te nemen en het college te verzoeken om in overleg met de RKC tot invulling en uitvoering van de aanbevelingen te komen;

G.H. A. ... en gaat over tot de orde van de dag.

S.P.

d66

OPH

VVD Frans Smit

PvdA

Se/R

Mother of All Moties

Motie The Mother Of All Moties: One Ring To Rule Them All: De grote finale

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op donderdag 6 november 2014

Constateernde dat:

- Aangenomen moties uit het verleden nog niet zijn uitgevoerd
- Aangenomen amendementen uit het verleden nog niet zijn uitgevoerd
- Aanbevelingen van de RKC nog niet zijn geïmplementeerd

Voorts constaterende

- De raad goed geïnformeerd moet worden
- Dat er soms al nieuwe oplossingen voor een probleem worden gezocht terwijl de eerste oplossingen nog niet zijn doorgevoerd
- Dat het vertrouwen van burgers in de politiek kan afnemen als zij zien dat onderling in de politiek afspraken al niet worden nageleefd

Draagt het college op:

Met een totaal overzicht te komen welke aangenomen moties, aangenomen amendementen en aanbevelingen uit het verleden nog steeds niet zijn uitgevoerd en de bijbehorende verklaring waarom. Raadsleden kunnen helpen bij de input.

TROTS Haarlem
J. R. van der Wal

Actiepartij
[Signature]

